

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ - UZMANLIK DERNEKLERİ EŞGÜDÜM KURULU'NUN TAM GÜN YASA TASARISI ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu olarak, Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan "Tam Gün Yasası" 27 Mayıs 2009 tarihinde yasalaşmak üzere TBMM'ye sunulan "Tam Gün" çalışmaya dair yasa tasarısı üzerine, aşağıda yer alan görüşlerimizi bir kez daha kamuoyu ile paylaşmayı gerekli gördük.

Tam gün çalışma, bundan 31 yıl önce, 1978'de çıkartılan "Sağlık Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun" ile uygulanmaya konmuş ve hekimlere başta tam gün ve eğitici tazminatı olmak üzere çeşitli kazanımlar getirmişti. Ancak, yasa çıktığından itibaren çeşitli engellemelerle karşılaşmış; yasanın öngördüğü ekonomik ve sosyal güvenceler uygulamaya yeterince yansıtılmamış; giderek de yanlış uygulamalarla yasayla elde edilen kazanımlar kısa sürede ortadan kaldırılmıştır. Sonunda da, 1980'de Tam Süre Yasası yürürlükten kaldırılarak, yarı zamanlı çalışmaya yeniden izin verilmiştir.

Bugün, yeni bir düzenlemeye gidilerek, güvencesiz ve kaynağının ne olacağı belirsiz bir ücretlendirme ve esnek çalışma sistemiyle tam gün çalışma zorunluluğu getirilmek istenmektedir. Günümüz koşullarında, tam günü, Sağlıkta Dönüşüm Programı adı altında yapılan düzenlemelerden bağımsız olarak değerlendirmek bizi yanıltıcı sonuçlara götürecektir.

Tam günün getirilmek istendiği koşullara baktığımızda şunları görüyoruz: Sağlıkta Dönüşüm Programının temel dayanaklarından birini oluşturan Genel Sağlık Sigortası sisteminde, sadece prim ödeyebilenlere sınırlı bir sağlık hizmeti sunulmaktadır. Bu sistemde, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) finanse ettiği hizmet, temel teminat paketinin kapsamıyla sınırlıdır.

Çıkarılmakta olan yeni yasalarla, kamu ile özel sağlık kurumu ayrımı ortadan kaldırılmak istenmektedir. Bunun daha açık ifadesi, kamunun, özel sağlık kuruluşu anlayışına uygun olarak yapılandırılmakta olduğudur.

Yeni düzenlemeler arasında, Tam Gün ve Kamu Hastane Birlikleri yasa tasarıları önemli bir yer tutmaktadır. Kamu Hastane Birlikleri yasası ile kamu hastaneleri 'özerk' hale getirilerek işletme anlayışına göre yönetilecek ve bu kurumlara yapılan genel bütçe katkısı ortadan kaldırılacaktır. Tam Gün yasasıyla ise, özelde büyük hastane zincirlerine, kamuda özelleştirilme yolundaki üniversite ve devlet hastanelerine ucuz iş gücü sağlanmasının planlandığını görüyoruz..

Tam gün uygulaması, SGK'nın anlaşma yapmadığı, başta muayenehaneler olmak üzere, büyük hastane zincirlerinin dışındaki sağlık kuruluşlarını kapanma durumuna getirecek; hekimleri, düşük ücretle ve güvencesiz olarak, özel hastaneler ile "özerkleştirilmiş" kamu kurumlarından birini tercih etmeye zorlayacaktır. Bu yasayla, hekimlerin çalışma koşullarının, ister kamuda ister özel sağlık kuruluşlarında olsun, giderek ağırlaşacağını öngörmek yanlış olmaz..

Tam gün yasasıyla, üniversite ve eğitim hastanelerinin önüne konulmak istenen temel hedef, nitelikli sağlık hizmeti sunulması, eğitim ve araştırmaların niteliğinin yükseltilmesi değil, bir işletme anlayışıyla yönetilecek olan sağlık kurumlarına daha fazla kazanç sağlanması, daha fazla işlem yapılarak döner sermaye gelirlerinin artırılmasıdır. Bunun yolu da, "performans" olarak adlandırılan ve çalışanlara güvencesiz, özlük haklarından yoksun "sözleşmeli" konumda bir çalışma vaat eden bir sistemden geçmektedir. Bir tür "hizmet başı ödeme" sistemi olan performans uygulamasının, tıp fakültelerinde oluşturacağı hasarı tahmin etmek zor değildir. Ayrıca, tam gün uygulamasıyla, üniversite döner sermaye gelirlerindeki azalmanın, bütçeden giderek daha az kaynak aktarılan üniversite hastanelerinin çöküşünü daha da hızlandıracakı unutulmamalıdır.

Bu değerlendirmeler, üniversitelerde tam gün uygulamasına geçişle birlikte öğretim üyelerini bekleyen açmazı ortaya koyuyor: Ya asgari yaşam koşullarını sağlamak adına daha fazla işlem, daha fazla kazanç anlayışının hakim olduğu “performans” uygulamalarının bir parçası olmak, ya da eğitim, araştırma, nitelikli sağlık hizmeti sunumu gibi iyi hekimlik değerlerini sürdürmeye çalışarak düşük bir temel ücret ile yoksulluğa mahkum edilmek. Öte yandan, büyük özel hastanelerde düşük ücretle çalışmak zorunda kalmanın, hekimler için daha iyi koşullar sağlamaya yönelik bir seçenek olmadığı da açık olarak görülüyor.

TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu olarak, bir kez daha, getirilmek istenen tam gün çalışma düzeninin bu şekilde ülkemizin yararına olmayacağını ifade ediyor; yukarıda belirttiğimiz görüşlerimiz doğrultusunda hükümeti bir an önce bu Yasa Tasarısı’ndan vazgeçmeye çağırıyor; bunun yerine hekimler ve diğer sağlık çalışanları için; emekliliğe yansıyan, kalıcı özlük hakları ve insani yaşam koşulları yaratan, özelde çalışanlara da diledikleri kurumda çalışma olanağı sağlayan, emeğe saygının gösterildiği bir düzenlemeden yana olduğumuzu bildiriyoruz.

Sayın Başkan,

Tam gün yasa tasarısını, yukarıda da belirttiğimiz gibi, ülkemizde uygulanmakta olan sağlık politikalarının bir parçası olarak görüyor, tam gün konusunda bu bağlamın dışında yapılan değerlendirmelerin ve bu doğrultuda hazırlanan duyuru ve ilanların halkımıza yönelik doğru bir mesaj içermediğini düşünuyoruz..

Derneğiniz üyelerini, ekte duyurusuna yer verdiğimiz, 12 Haziran 2009 tarihinde, Ankara’da düzenlenecek olan ve ana başlıkları arasında tam gün yasa tasarısı, rotasyon uygulaması, performans dayalı ödeme uygulaması gibi konuların yer aldığı “Hükümet, YÖK ve Tıp Fakülteleri: Güncel Gelişmeler ve Ne Yapmalıyız?” başlıklı toplantıya davet ediyoruz. Katılımınız haklı taleplerimizi ortaya koymada bizi daha güçlü kılacaktır.

Saygılarımızla,
Prof.Dr. Raşit Tükel
TTB-UDEK Başkanı